

Euroopa Kohus tühistas Üldkohtu otsuse, millega tühistati komisjoni otsus, milles tunnistati riigiabiks neljale professionaalsele Hispaania jalgpalliklubile kohaldatav maksustamissüsteem

Fútbol Club Barcelona hagi kõnealuse otsuse peale jäeti lõplikult rahuldamata

Hispaanias 1990. aastal vastu võetud seadus kohustas kõiki Hispaania professionaalseid spordiklubeid muutma oma õigusliku vormi spordiga seotud piiratud vastutusega äriühinguks, välja arvatud professionaalsed spordiklubid, kes olid selle seaduse vastuvõtmisele eelnenud aastatel kasumit teeninud. Fútbol Club Barcelona (FCB) ja veel kolm professionaalset jalgpalliklubi, kes kuulusid nimetatud erandi kohaldamisalasse – Club Atlético Osasuna (Pamplona), Athletic Club (Bilbao) ja Real Madrid Club de Fútbol (Madrid) –, olid niisiis valinud võimaluse jätkata tegevust mittetulundusühinguna ning nende tulu maksustati seetõttu erimääraga. Kuna see maksustamise erimäär oli kuni 2016. aastani madalam määrast, mida kohaldati spordiga seotud piiratud vastutusega äriühingutele, siis asus komisjon 4. juuli 2016. aasta otsuses¹ seisukohale, et nende õigusnormidega kehtestatud juriidilise isiku tulumaksu sooduskord, mida kohaldati neljale asjaomasele klubile, kujutas endast õigusvastast abikava, mis on siseturuga kokkusobimatu, ning kohustas Hispaaniat seda lõpetama ja nõudma abisaajatelt tagasi neile makstud individuaalse abi.

FCB esitas selle otsuse peale hagi Euroopa Liidu Üldkohtusse ning Üldkohus tühistas 26. veebruari 2019. aasta otsusega² vaidlusaluse otsuse, kuna komisjon ei olnud õiguslikult piisavalt tõendanud, et kõnealune meede andis majandusliku eelise selle adressaatidele. Täpsemalt leidis Üldkohus, et komisjon ei olnud piisavalt kontrollinud, kas kõnealusest vähendatud maksumäärast tuleneva eelise võib tasakaalustada mittetulundusühinguna tegutsevatele professionaalsetele jalgpalliklubidele kohaldatav ebasoodsam erakorralise kasumi reinvesteeringu mahaarvamise määr kui see, mida kohaldatakse spordiga seotud piiratud vastutusega äriühinguna tegutsevatele ühingutele.

Euroopa Kohus rahuldab 4. märtsi 2021. aasta otsusega komisjoni apellatsioonkaebuses esitatud nõuded ja tühistas vaidlustatud kohtuotsuse. Komisjon esitas oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks ühe väite, mis käsitles ETL artikli 107 lõike 1 rikkumist esiteks seoses mõistega „eelis, mis võib endast kujutada riigiabi“ selle sätte tähenduses ning teiseks seoses komisjonil lasuvate kohustustega abi olemasolu hindamisel eelkõige eelise olemasolu aspektist. Sellega seoses täpsustas Euroopa Kohus tõendamisnõudeid, millest komisjon peab lähtuma hinnates, kas teatud maksustamissüsteem annab selle adressaatidele eelise ja kas see süsteem võib seetõttu olla käsitatav riigiabina ETL artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Euroopa Kohtu hinnang

Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud ainsa väite põhjendatuse hindamisel **otsustas Euroopa Kohus esiteks, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et vaidlusalust otsust**

¹ Komisjoni 4. juuli 2016. aasta otsus (EL) 2016/2391 riigiabi nr SA.29769 (2013/C) (ex 2013/NN) kohta, mida Hispaania on andnud teatavatele jalgpalliklubidele (teatavaks tehtud numbri C(2016) 4046 all) (ELT 2016, L 357, lk 1).

² 26. veebruari 2019. aasta kohtuotsus Fútbol Club Barcelona vs. komisjon, [T-865/16](#) (vt ka [pressiteade nr 17/19](#)).

tuleb kontrollida otsusena, mis käsitleb nii abikava³ kui ka individuaalset abi, sest komisjon oli võtnud oma otsuses ka seisukoha abi kohta, mida anti individuaalselt neljale klubile, mis olid nimeliselt ära toodud. Tegelikult tuleb abikava puhul eristada selle kava vastuvõtmist ja selle alusel antud abi. Individuaalsed meetmed, mis piirduvad üksnes sellise abikava rakendamisega on pelgalt üldise abikava rakendamise meetmed, millest põhimõtteliselt komisjonile teatama ei pea.

Käsitletaval juhul Euroopa Kohus leidis, et vaidlusalune meede kujutab endast sellist abikava, kuna mittetulundusühingutele kohaldatavatest maksualastest erinormidest, eelkõige vähendatud maksumäärast, võib ainuüksi selle meetme olemasolu tõttu kasu saada iga abikõlblik jalgpalliklubi, kes on määratletud üldiselt ja abstraktselt, määramata ajaks ja määramata ulatuses, ilma et oleks vaja edasisi rakendusmeetmeid ja ilma, et need sätted oleks seotud konkreetse projekti elluviimisega. Seega ei saa käsitletaval juhul pelk asjaolu, et asjaomastele klubidele anti kõnealuse abikava alusel individuaalset abi, mõjutada hinnangut, mille komisjon peab andma eelise olemasolu kindlaksmääramiseks. Seega Üldkohus eksis otsustades, et nimetatud asjaolu on asjakohane.

Teiseks tuvastas Euroopa Kohus, et selline õigusnormi rikkumine Üldkohtu poolt muudab valeks järeldused, mille Üldkohus tegi seoses nende kohustuste ulatusega, mis komisjonil on eelise olemasolu tõendamisel. Nimelt viis see ekslik eeldus Üldkohtu järeldusele, et komisjon ei oleks oma hindamisel pidanud arvesse võtma mitte ainult vähendatud maksumäärast tulenevat eelist, vaid ka asjaomase maksustamissüsteemi muid koostisosi, mida ta pidas sellest lahutamatuks, nagu maksuvähendused, kuna nende ülempiir võib tasakaalustada eelnimetatud eelise. Euroopa Kohus tuletas meelde, et kindlasti peab komisjon andma abikavale igakülgse hinnangu, võttes arvesse kõiki sellele omaseid tunnuseid, mis võivad selle adressaatidele olla nii soodsad kui ka ebasoodsad. Sellegipoolest ei saa aga eelise olemasolu hindamine sõltuda selle abikava adressaatide rahalisest olukorrast hetkel, mil selle alusel hiljem antakse individuaalset abi. Täpsemalt asjaolu, et abikava vastuvõtmise hetkel ei olnud võimalik kindlaks määrata igale abisaajale igal majandusaastal tegelikult tuleneva eelise täpset summat, ei takista komisjoni tuvastamast, et asjaomane kava võis sellest etapist alates abisaajatele eelise anda ega saa seega vabastada asjaomast liikmesriiki tema peamisest kohustusest sellisest kavast teatada. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses mõõnis, on komisjon tegelikult kohustatud maksustamissüsteemi hindamisel ajakohaste andmete alusel kontrollima, kas eelis on hilisemate majandusaastate jooksul tegelikult realiseerunud ja kui see on nii, siis kas sellise eelise tasakaalustasid teistel majandusaastatel tuvastatud ebasoodsad tagajärjed ning liikmesriigid, kes ei pidanud kinni sellisest abikavast teatamise kohustusest, olid sellist lähenemist kasutades soodsamas olukorras. Seega peab komisjon alles kõnealuse abikava alusel antud individuaalse abi võimaliku tagasinõudmise etapis kontrollima iga abisaaja olukorda eraldi, kuna abi tagasinõudmiseks tuleb kindlaks määrata abi täpne summa, mida abisaajad igal majandusaastal tegelikult said.

Käsitletaval juhul on selge, et vaidlusalusest meetmest tulenev abikava andis selle vastuvõtmise hetkest alates – sellega, et see andis seda kava kasutada saavatele teatud klubidele, kelle hulka kuulub ka FCB, võimaluse jätkata erandkorras tegevust mittetulundusühinguna – võimaluse neil saada kasu vähendatud maksumäärast nende klubidega võrreldes, kes tegutsevad spordiga seotud piiratud vastutusega äriühinguna. Nii toimides oli võimalik, et kõnealune abikava alates selle vastuvõtmise hetkest soodustas mittetulundusühinguna tegutsevaid klubisid võrreldes klubidega, kes tegutsevad spordiga seotud piiratud vastutusega äriühingutena, andes neile sellega eelise, mis võib kuuluda ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse. Sellest järeldub, et tõendamaks õiguslikult piisavalt, et kõnealune abikava annab selle adressaatidele ELTL artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluva eelise, ei olnud komisjon kohustatud vaidlusaluses otsuses hindama ei erakorralise kasumi reinvesteeringe mahaarvamise mõju ega maksukrediidi edasikandmise võimalusi ega ka täpsemalt seda, kas see mahaarvamine või need võimalused neutraliseerivad vähendatud maksumäärast tuleneva eelise. Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta

³ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määruse (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT 2015, L 248, lk 9), artikli 1 punkti d tähenduses.

otsustas, et komisjon oli kohustatud sellise hindamise läbi viima, kasutades vajaduse korral asjakohast teavet. Seetõttu tühistas Euroopa Kohus selles osas vaidlustatud kohtuotsuse.

Lõpuks, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse tühistamise tagajärgi, otsustas Euroopa Kohus kõigepealt, et vaidlustatud otsuse peale esitatud tühistamishagi rahuldamisel nõustus Üldkohus küll vaidlustatud kohtuotsuses hageja teise väitega, mis käsitleb sisuliselt eelise olemasolu ebatäielikku hindamist, kuid enne seda oli ta tagasi lükanud väite, et rikutud on ELTL artiklit 49, kuna komisjon oleks FCB arvates pidanud tuvastama, et professionaalsetele klubidele pandud kohustus muuta oma õiguslik vorm spordiga seotud piiratud vastutusega äriühinguks on vastuolus selle sättega tagatud asutamisvabadusega. Euroopa Kohus leidis aga, et sellistel asjaoludel oli FCB-l või Hispaaniaal õigus astuda menetlusse jalgpalliklubide toetuseks, et vaidlustada vastuapellatsioonkaebusega kõnealuse väite tagasilükkamise põhjendatus, isegi kui Üldkohus oli rahuldanud nende nõuded muudel põhjustel. Kuna sellist apellatsioonkaebust ei esitatud, on vaidlustatud kohtuotsusel selles osas seadusjõud.

Pärast seda täpsustust **otsustas Euroopa Kohus, et menetlusstaadium võimaldab teha asjas lõpliku kohtuotsuse ja langetas seejärel otsuse jätta rahuldamata esimeses kohtuastmes esitatud neli ülejäänud väidet**, milles käsitleti vastavalt komisjoni väidetavaid vigu kõnealuse meetmega antud eelise hindamisel; õiguspärase ootuse kaitse ning õiguskindluse põhimõtete rikkumist; ELTL artikli 107 lõike 1 rikkumist sellega, et komisjon jättis tuvastamata, et vaidlusalune meede on põhjendatud maksusüsteemi sisemise loogikaga; ning olemasoleva abi tagastamisele kohaldatavaid eeskirju. **Sellest tulenevalt otsustas Euroopa Kohus jätta FCB hagi rahuldamata.**

Meeldetuletus: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebilehel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamise pildid on kättesaadavad agentuuri [Europe by Satellite](#) kaudu ☎ (+32) 2 2964106